

Opravné prostředky podle slovenského konkursního zákona.

Dr. Jan Přenosil (Bratislava).

Opravné prostředky, které obsahuje slov. konk. zákon (zák. čl. XVII. 1881), směřují jednak k odstranění vad a nepravidelností, které se vyskytly v průběhu konk. řízení, jednak slouží k tomu, aby jimi osoby, v konkursním řízení zúčastněné uplatnily svoji vůli a docílily uspokojení těch nároků, jež jsou subjektivně oprávněny a objektivně přípustny.

Opravným prostředkem těmto účelům sloužícím je především

o d v o l á n í.

Konk. zák. připouští je jenom proti rozsudku ve sporu o účet podle § 163 k. z. Na Slovensku totiž neschvaluje konk. komisař, nýbrž věřitelský výbor, případně nový konk. správce. Nepodaří-li se konk. komisaři při jednání upravit otázku účtu smírnou cestou, předloží spisy s protokolem o jednání konk. soudu, jež provede řádné civilní řízení a rozhodne o účtu rozsudkem. Teprve proti tomuto rozsudku je přípustno odvolání podle všeobecných zásad c. s. ř. (do 15 dnů od doručení rozsudku). Naopak pravidelným a také nejčastějším opravným prostředkem v řízení konk. jest

r e k u r s,

neboť téměř všechna rozhodnutí konk. komisaře i k. soudu dějí se — pokud zákon neustanovuje jinak — vždy u s n e s e n í m (§§ 1, 81, 84, 86, 88, 92, 94, 104, 121, 122, 124, 143, 146, 165, 206, 254 a j. mn.). Proto také každé usnesení obsahuje vždy enuciát s důvody (§ 86). Legitimován k podání rekursu je podle povahy věci zpravidla každý účastník konk. řízení, jež byl napadeným usnesením na svých právech dotčen. Rekurs dlužno podati písemně ve 2 vyhotoveních u konk. soudu (§§ 79 a 73). Lhůta k jeho podání je zásadně 8denní od sdělení, příp. od doručení. Sdělení (upovedomenie) děje se podle § 76 — pokud konk. zákon nepředpisuje jinak — vyvěšením usnesení (ediktu) na soudní desce. Jinak platí pro sdělení účastníkům pravidla o soudním doručování, při čemž sdělení je vykonáno, bylo-li usnesení konk. soudu úředně publikováno. Doručení děje se podle zásad c. s. ř. s tím dodatkem, že doručení a sdělení od správce konk. podstaty lze vypravit poštou. Při tom za den doručení považuje se třetí všední den po prvním uveřejnění soudní vyhlášky (§ 76).

Výjimku z řádné 8denní lhůty rekursní uvádí § 86, odst. 2, dle něhož jest proti usnesení o vyhlášení konkursu přípustný rekurs do tří dnů od doručení vyhlášujícího usnesení. Odkladného účinku tento rekurs nemá a zůstávají proto všechna zajišťovací opatření konk. soudu v platnosti až do konečného rozhodnutí druhé instance.

Přípustným je rekurs všude tam, kde není expressis verbis zákona vyloučen — a to vždy proti usnesením konk. komisaře a soudu. Rozhoduje o něm zpravidla konk. soud anebo soud druhé stolice. Výjimkou je předpis § 555 c. s. ř. slov., dle něhož může ten soud, který není napadeným rozhodnutím vázán, sám rekursu vyhověti. V opačném případě je konk. komisař nebo konk. soud povinen rekurs se všemi spisy příp. i se svými vysvětlivkami bezodkladně předložiti rekursnímu soudu.

Pokud jde o usnesení konk. komisaře, je přípustným rekurs v případech, uvedených v § 143 (usnesení o projednání dodatečných přihlášek věřitelských), § 147 (konk. komisař odpírá věřiteli, odkázanému na zvláštní spor, vydati průvodní listiny a vyhotoviti ověřené výtahy z likvidačního protokolu) anebo v § 185 (opomenutí obeslání správce podstaty a věřitelů v místě bydličních k jednání o výtkách (poznámkách) věřitelských proti rozvrhovacímu návrhu).

Pokud jde o usnesení konk. soudu, připouští se rekurs v případech označených v § 84 (zamítnutí návrhu věřitelů na konkurs pro zjevnou bezdůvodnost), § 97 (správcem byla jmenována osoba příbuzná), § 103 (konkursní soud určil odměnu správce podstaty odlišně od žádosti nebo dohody tohoto s konk. výborem), § 104 (proti usnesení o uložení pořádkové pokuty nebo zbavení úřadu správce konk. podstaty), §§ 121, 122, 124 (proti usnesení o zatčení úpadcově), § 167 (věřitel nebyl řádně obeslán k jednání, při čemž se rozhodovalo o žádosti úpadcově, aby byl konkurs zastaven), § 198 (proti usnesení o rozdělení konk. podstaty), § 259 (proti výměře příplatků jednotlivých členů v konk. upadlého družstva), § 219 (proti schválení aneb odepření souhlasu s nuceným vyrovnáním v konkurse) a j. mn.

Výpočet tento je jen exemplární. Ve všeobecnosti lze bezpodmínečně říci, že rekurs je přípustným vždy a potud, pokud jej zákon výslovně nevylučuje, v kterémžto případě musí býti hned I. instancí z úřadu a limine odmítnut. Vyloučen je rekurs proti usnesení konk. soudu:

1. kterým bylo nařízeno přezkoumání činnosti konk. komisaře nebo tomužto uloženo, aby předložil zprávu, aneb kterým byl konk. komisař své funkce zbaven a jiný na jeho místo jmenován (§ 94);

2. kterým buď z úřední moci, buď na návrh věřitelů byl jmenován vedle a nad kurátorem konk. podstaty dočasný výbor věřitelský (§ 96);

3. kterým po slyšení správce konk. podstaty a výboru byli pro jednotlivé odbory správy, zvláště pro správu nemovitostí, dále pro vedení závodu nebo podniku jmenováni zvláštní majetkoví správci z řad věřitelů, kteří nejsou s úpadcem v příbuzenském poměru (§ 97);

4. že se má dáti věřiteli při volbách ve schůzích věřitelů hlasovací právo a do jaké výše obnosu (§ 144);

5. že mobilie nebo nemovitosti mají býti z hospodářských, v § 156 uvedených důvodů prodány ještě před likvidačním rokem (§ 156);

6. o stížnosti věřitelů do nezákonného hospodaření konk. výboru nebo správce podstaty při správě a rozvrhu konk. jmění (§ 157);

7. v záležitostech, označených v odst. 1.—9., § 160. Jsou jimi pověřeni: k odporování práv. jednáním úpadcovým (bod 1), k uzavření smíru nad Kč 400.— (bod 2), k uznání nároku na vrácení věci, t. j. práva stíhacího (bod 3), ke vzdání se sporů zahájených úpadcem (bod 4), k prodeji movitostí z volné ruky (bod 5), k exekučnímu prodeji nemovitostí (bod 6), ke zrušení nájemních smluv (bod 7), k odmítnutí dědictví a legátů (bod 8), k prodeji nemovitostí a uznání stíhacího práva jiným způsobem, než předpisují pravidla soudního řízení (bod 9);

8. kterým odírá se schválení kurátorova návrhu na rozdělení jmění mezi věřitele I. třídy (§ 60) a ukládá kurátorovi vyhotovení formálního návrhu na rozdělení jmění (§ 181);

9. o hlasovacím právu věřitelů při nuceném vyrovnání v konkursu (§ 206);

10. kterým se nařizuje konk. komisaři, aby formální vady, jež se při nuceném vyrovnání přihodily, odstranil a nutné formality doplnil (§ 216);

11. proti usnesení, kterým II. stup. soud. konkurs schvalu- jící usnesení zrušil, věc vrátil I. stup. soudu a nařídil doplnění řízení ve směru rekusem vytýkaných vad (§ 219); a konečně

12. proti usnesení konk. komisaře, jímž tento rozhodnul, zda mají býti hotové peníze, klenoty a cenné papíry uloženy do soudního depositu nebo zda jich má správce konk. podstaty, jmenovitě peněz zužitkovati jinak a jakým způsobem (§ 154). Toto rozhodnutí konk. komisaře děje se vždy po poradě a za souhlasu konk. výboru.

Stížnost

poskytuje slovenský konk. zákon

1. těm věřitelům, kteří se cítí poškozeni zneužitím pravomoci konk. výboru nebo správce podstaty při správě a rozvrhu konk. jmění (§ 157),

2. anebo kurátorovi podstaty proti opatřením konk. komisaře, jimiž tento odepřel schválení nebo jinak upravil po slyšení konk. výboru kurátorův návrh na rozdělení nároků náležejících věřitelům I. třídy (§§ 60 a 181).

V obou případech rozhoduje o stížnosti s konečnou platností konk. soud. Jinak platí i o stížnosti, jež není v podstatě ničím jiným než rekusem, obmezeným jen na otázku správy a rozdělení jmění konkursního, totéž, co o opravných prostředcích předpisuje § 79 k. z. Jmenovitě to, že musí býti stížnost podána do 8 dnů od sdělení nebo doručení podle § 76 a ve dvou písemných vyhotoveních.

Rozklad (predostretie)

je opravným prostriedkom, jež zákon poskytuje všem účastní-
kům konk. řízení. Směřuje vždy proti rozhodnutím a opatřením
konk. komisaře a lze jím napadnouti k a ž d o u nepravdivost
konk. řízení, pokud není dotčenému k dispozici opravný pro-
středek účinnější (rekurs). Poněvadž konk. zákon ani v § 81,
ani v § 93 o jeho formě nic neustanovuje, jsme v podrobnostech
opětne odkázáni na všeobecný předpis (§ 79 k. z.), dle něhož
nutno podati rozklad do osmi dnů. Zda také ve dvou vyhoto-
veních, zůstává se zřetelem na nedostatek formálních předpisů
o rozkladu v konk. zák. a na předpisy o formě i obsahu rozkladu
v c. s. řádu slov. (§ 563) sporno. Podle § 563 c. s. ř. lze rozklad
podati ú s t n ě do protokolu. Uznáme-li však za platnou, v konk.
zákoně slovenském sice nevyjádřenou, za to ale praksí zacho-
vávanou a konečně z ustanovení §§ 156, 159, 170, 176, 193 a j.
mn. konk. zák. dovoditelnou zásadu, že se mají v řízení kon-
kursním upotřebiti v nedostatku jiných předpisy c. s. ř., mu-
síme připustiti, že rozklad — pokud se podává písemně — musí
býti proveden dle § 76 konk. zák. do 8 dnů ve dvou vyhoto-
veních, pokud se provádí hned, že jej lze přednésti ústně u konk.
soudce do protokolu. Jinak z povahy rozkladu jako opravného
prostředku proti opatřením z příkazu činného soudce (a tím je
dle § 93 i konk. komisař) plyne, že jej lze podle § 563 c. s. ř.
vyřídit i bez slyšení odpůrcova. Rozhodující soud má totiž mož-
nost, pokud by mu bylo třeba vysvětlení se strany odpůrcovy,
opatřiti si jich z úřední moci.

Kdežto při r e k u r s u bylo použiti § 555 c. s. ř. v ý j í m-
k o u, je při r o z k l a d u p r a v i d l e m a soudce může takřka
vždy rozkladu vyhověti sám a svoje původní rozhodnutí změnit.
Jen kdyby petit rozkladu přesahoval působnostní obor konk. ko-
misaře, bude s urychlením postoupen k vyřízení konk. soudu,
jehož rozhodnutí bude už konečné (§ 81 k. zák. a § 563, 419 a
555 c. s. ř. slov.).

P o z n á m k y v ě ř i t e l ů

jsou jakýmsi druhem rozkladu věřitelů, pojatým při jednání do
protokolu. Jen v jediném případě je pro jejich podání určena
lhůta. Je to ustanovení § 185 k. z., dle něhož před uspokojením
konk. věřitelů vyzve tyto soud vyhláškou na soudní desce, aby
do 15 dnů soudu oznámili svoje poznámky k návrhu na rozdě-
lení jmění. Dojdou-li poznámky včas, nařídí o nich konk. ko-
misař do 8 dnů jednání a obešle k němu ostatní zájemníky.
Také tyto poznámky dlužno provést písemně ve dvou vyhoto-
veních, z nichž jedno dá konk. komisař doručiti ještě před na-
řazeným rokem správci konk. podstaty (§ 185, odst. 3).

O d p ů r č í ž a l o b a a n á m i t k y.

K odporování právním jednáním úpadcovým pro úmysl
zkrátiti věřitele (§ 28 a 29) nebo jednáním bezúplatným a jim
obdobným opatřením úpadcovým (§ 28, odst. 1, 3) anebo pro

úpadcovo nadržování některým věřitelům (§ 27) slouží jednak odpůrcí (napadácia) žaloba, jednak námitky. Legitimován k žalobě i námitkám (obraně) je dle § 26 k. z. zpravidla správce konk. podstaty. Avšak i výbor věřitelů se může na jejím podání usnísti a může k tomu cíli vedením sporu pověřiti i zvláštního zástupce. Při tom přísluší konk. věřitelům vždy práva vedlejšího intervenienta (§ 26, odst. 2, 3). Právo podati odpůrcí žalobu při konkursu promlčuje se dle § 37 k. z. za 6 měsíců ode dne vyhlášení konkursu.

Také při nuceném vyrovnání v konkursu je přípustná odpůrcí žaloba. Důvody k jejímu podání jsou (§ 231) v celku shodnými s důvody, které jsme shora uvedli při konkursu (§§ 27 až 29). Jen v ohledu legitimace a lhůty k jejímu podání je rozdíl. Zde totiž k podání žaloby (o nárok na zaplacení schodku nebo prohlášení úpadcem poskytnutých výhod za bezúčinné) je legitimován každý věřitel, který dokáže, že důvody, o něž žaloba opírá, nemohl uplatniti v konkursním řízení námitkami. Právo k jejímu podání promlčuje se za 5 roků ode dne právoplatného schválení vyrovnání (§ 230, odst. 1, 2).

Námitky jest uplatniti (arg. § 230) zpravidla hned v řízení konkursním. Konk. komisař je povinen pojeti je do protokolu a tento s ostatními spisy postoupiti konk. soudu, který o nich rozhoduje zpravidla s konečnou platností (§§ 106, 108, 144, 163, 190, 206 a jiné).

O s p r a v e d l n e n í e

— in integrum restitutio — je výslovně podle §§ 77 a 80 konk. zák. vyloučeno. Zejména pokud jde o zmeškání lhůt stanovených k uplatnění nebo zajištění práv jednak zákonem, jednak soudem. Rovněž

ž a l o b a z a o b n o v u

(ve slovenském překladě konk. zákona Dra Klučkovského a Dra Čorby označena jako »ničotná sťažnosť v smysle súdného poriadku«) je podle § 163, odst. 3 vyloučena a proti tam citov. rozsudku ve sporu o účet přípustno je jedině odvolání (viz shora).

K ucelení obrazu procesní ochrany účastníků konkursu dlužno ještě uvéstí

ž a l o b u r e g r e s s n í

podle § 70 konk. zák. Podle tohoto předpisu může věřitel, byl-li konkurs vyhlášen proti všem solidárním spoludlužníkům nebo proti většině z nich, svoji pohledávku uplatniti proti každé konk. podstatě a částky připadající na celou pohledávku, vyzdvihovati z každé konk. podstaty tak dlouho, pokud nebude úplně uspokojen. Zbude-li něco po jeho uspokojení, mohou jednotlivé konk. podstaty dobývati na sobě vzájemně regressive žalobou úhradu přeplatku v tom poměru, v jakém spoludlužníci mohou mimo konkurs požadovati jeden od druhého vrácení výplaty, učiněné jimi nad výšku svého závazku.